

Výskyt a šíření HIV/AIDS v České republice v roce 2015

The prevalence and spread of HIV/AIDS in the Czech Republic in 2015

Marek Malý, Vratislav Němeček, Hana Zákoucká

Souhrn • Summary

V roce 2015 bylo v České republice na základě 1,29 mil. provedených vyšetření nově diagnostikováno 266 případů infekce HIV u občanů ČR a cizinců s dlouhodobým pobytem, což je nejvyšší roční výskyt v historii sledování od r. 1985. V relativním vyjádření představuje uvedený počet výskyt 2,52 případu na 100 000 obyvatel. Onemocnění AIDS bylo nově diagnostikováno u 33 HIV pozitivních osob. Ke konci roku 2015 bylo v ČR registrováno celkem 2620 HIV pozitivních případů, u 468 (17,9 %) z nich se rozvinulo onemocnění AIDS. Z nemocných s AIDS zemřelo 239 osob (51,1 %), dalších 102 osob s HIV infekcí zemřelo z jiné příčiny ve stádiu asymptomatickém či symptomatickém non-AIDS.

Dlouhodobě nejčastějším způsobem přenosu HIV v ČR je sexuální. Homosexuální/bisexuální styk jednoznačně převažuje, kumulativně byl zaznamenán u 65,0 % zjištěných HIV infekcí a u dalších 2,2 % v kombinaci s injekčním užíváním drog. Populační skupinou s nejvyššími počty případů a nejrychlejším nárůstem nových případů jsou muži, kteří mají sex s muži, jichž bylo nově zachyceno 210 (z nich 5 bylo zároveň injekčními uživateli drog), tj. 78,9 % nových případů. Podíl heterosexuálního přenosu infekce HIV činí kumulativně 24,8 % a za rok 2015 16,9 %. Přenos prostřednictvím injekčního užívání drog byl zjištěn kumulativně u 3,9 % případů a nově u 1,1 % případů. Nově infikovaných žen bylo 18 (6,8 %). U HIV pozitivních osob bylo v roce 2015 nově zjištěno 154 případů syfilis, 48 případů kapavky a 28 případů lymfogranuloma venereum, a to v naprosté většině u mužů majících sex s muži.

Česká republika zůstává zemí s relativně nízkou úrovní infekce HIV/AIDS v rámci světa i Evropy, avšak trend vývoje je nepříznivý a proporcionální nárůst patří mezi nejrychlejší v Evropě. Od roku 2002 dochází k varujícímu setrvalému nárůstu nových případů, zejména ve skupině mužů majících sex s muži. Podíl této skupiny na nově diagnostikovaných případech infekce HIV se v ČR v posledních letech pohybuje na úrovni 70–75 %.

In 2015, as a result of 1.29 million tests performed, 266 new cases of HIV infection were reported in Czech citizens and foreign residents, which is the highest annual incidence ever recorded since 1985 when the monitoring began. In relative terms, the annual rate was 2.52 new cases per 100 000 population. Thirty-three HIV positives were newly diagnosed with AIDS. In the Czech Republic, a total of 2620 HIV cases were reported by December 31, 2015 and of these, 468 (17.9 %) developed full-blown AIDS. Overall, 239 (51.1 %) of the AIDS patients died and 102 more HIV positives died in an asymptomatic or symptomatic non-AIDS stage of HIV infection of other causes.

In the Czech Republic, the most frequent route of HIV transmission has long been sexual. The homosexual/bisexual transmission clearly predominates and cumulatively accounts for 65.0 % of the diagnosed HIV cases, with additional 2.1 % of HIV cases in homosexual intravenous drug users. The population group with the highest HIV prevalence and the most rapidly increasing rates of new cases are men having sex with men who accounted for 210 (78.9 %) newly diagnosed HIV cases, with five of these cases occurring in intravenous drug users. The cumulative proportion of heterosexual HIV transmission is 24.8 %, and in 2015, this type of transmission was reported in 16.9 % of cases. The cumulative rate of HIV transmission in intravenous drug users is 3.9 %, and in 2015, the intravenous drug use was involved in HIV transmission in 1.1 % of cases. Eighteen (6.8 %) females were newly diagnosed with HIV. In 2015, 154 HIV positive persons were newly diagnosed with syphilis, 48 with gonorrhoea, and 28 with lymphogranuloma venereum. The vast majority of these cases occurred in men having sex with men.

Although the Czech Republic still remains a low prevalence country at both the global and European levels, the trend in HIV/AIDS in this country is unfavourable, and the proportional increase is among the most rapid in Europe. Alarmingly, new cases are continuously on the rise since 2002, particularly in men having sex with men. Over the last years, as many as 70 %-75 % of newly diagnosed HIV cases in the Czech Republic occur in men having sex with men.

Zprávy CEM (SZÚ, Praha) 2016; 25(9-10): 320–330.

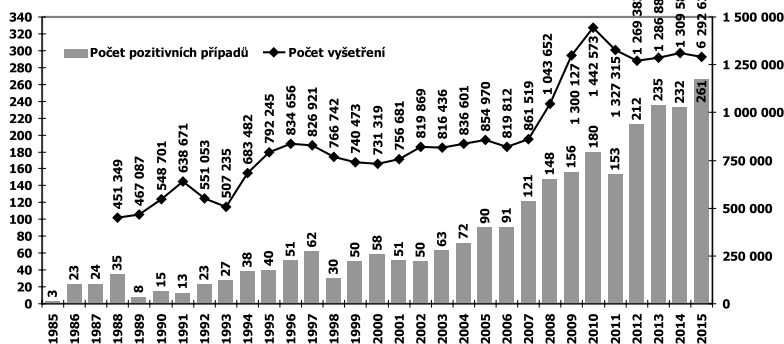
Klíčová slova: HIV, AIDS, surveillance, pohlavně přenosné nákazy

Keywords: HIV, AIDS, surveillance, sexually transmitted diseases

V roce 2015 bylo v České republice v rámci systému surveillance celkově provedeno a ohlášeno 1,29 mil. **vyšetření na přítomnost infekce HIV** u občanů České republiky a rezidentů (tj. osob jiné než české národnosti, které

mají v ČR dlouhodobý pobyt na základě víz nad 90 dní či povolení k trvalému pobytu a jsou zde zdravotně pojištěné). Tento počet je přibližně na úrovni předchozích dvou let (**graf 1**). Podobná zůstává i struktura provedených vy-

Graf 1: POČET VYŠETŘENÍ A POČET HIV+ V ČR v jednotlivých letech (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem) Absolutní údaje ke dni 31. 12. 2015

šetření. Asi tři čtvrtiny z celkového počtu vyšetření představují povinná vyšetření dárců krve, plasmy, orgánů a tkání, v rámci nichž nadpoloviční část tvoří vyšetření provedená v plasmaferetických centrech. Zhruba 9 % vyšetření připadá na screening těhotných žen.

V Národní referenční laboratoři pro HIV/AIDS bylo v roce 2015 evidováno **266 nových případů infekce HIV**, což je dosud nejvyšší roční výskyt v ČR. Oproti roku 2014 došlo k nárůstu o 34 případů, tedy o 14,7 %. Mezi nimi bylo 248 mužů a 18 (6,8 %) žen. Poměr počtu mužů a žen byl 13,8, jeden z nejvyšších v Evropě. V relativním vyjádření představuje uvedený celkový počet výskyt 2,52 případů na 100 000 obyvatel. Hranice 2 případů na 100 000 obyvatel byla překročena v posledních čtyřech letech po dlouhodobém nárůstu počtu případů trvajícím od roku 2002 (**graf 1**). Podrobný rozklad počtu vyšetření a pozitivních případů podle důvodu vyšetření a způsobu přenosu HIV infekce za rok 2015 uvádí **tabulka 1**. Dvacet pět nových pacientů o své HIV pozitivitě již vědělo, neboť byli testováni v zahraničí. Dosud se 20 z 266 nových HIV pozitivních nedostavilo do žádného AIDS centra a nejsou tudíž sledováni a léčeni, 8 z nich bylo na HIV infekci vyšetřeno anonymně.

Mezi novými případy HIV bylo 191 českých občanů a 75 **rezidentů**, kteří tak tvoří více než čtvrtinu (28,2 %). Residenti pocházejí zejména ze Slovenska (21) a Ukrajiny (19), dále z Ruska (8), Kubu (5), Bulharska (4), Vietnamu (2) a jednotlivě z dalších zemí.

Průměrný věk nově diagnostikovaných mužů byl 34,5 roku, muži byli ve věkovém rozpětí od 15 do 69 let. U žen byl průměrný věk 38,7 roku a věkové rozpětí od 21 až 58 let. Ve věkové kategorii 20–29 let bylo 91 (36,7 %) mužů a 3 (16,7 %) ženy, v kategorii 30–39 let 77 (31,0 %) mužů a 9 (50,0 %) žen a v kategorii 40–49 let 61 (24,6 %) mužů a 2 (11,1 %) ženy.

Rozložení případů infekce HIV nově zachycených v roce 2015 podle pravděpodobného **způsobu přenosu** a pohlaví uvádí **tabulka 2**. Muži mající sex s muži (205 mužů, z nichž 17 uvádí styk s muži i ženami) tvoří 77,1 % nových případů. Rovněž u 5 ze 6 mužů v kombinované kategorii mužů majících sex s muži a užívajících injekčně drogy se jako pravděpodobnější jeví přenos sexuální cestou. Dohromady se tedy jedná o 210 mužů majících sex s muži (78,9 % ze všech nových případů). Heterosexuální přenos

byl zjištěn u 28 mužů a 17 žen, což dohromady činí 16,9 % případů. Stejně jako v předchozích letech byl i v roce 2015 jednoznačně dominantním způsobem přenosu přenos sexuální cestou a v rámci něj sex mezi muži. Počet heterosexuálně přenesených infekcí byl stejný jako v předchozích dvou letech, zatímco počet homosexuálně přenesených infekcí opět vzrostl. Přenos při injekčním užívání drog byl zaznamenán u 3 mužů, tj. 1,1 % z nově identifikovaných případů. Kromě toho se přenos prostřednictvím injekčního užívání drog jeví jako pravděpodobný u jednoho muže z kombinované kategorie mužů majících sex s muži a užívajících injekčně drogy a šest dalších pacientů má injekční užívání drog uvedeno v anamnéze, ale k přenosu infekce u nich nejspíše došlo sexuální cestou. Způsob přenosu zůstal neobjasněný u sedmi pacientů, z nichž tři odmítli sdělit potřebné informace a čtyři se dosud nedostavili se do AIDS centra.

Geografické rozložení případů HIV infekce nově zjištěných v r. 2015 podle okresu a kraje obvyklého bydliště (trvalého či přechodného) v době první laboratorní diagnózy uvádí v absolutních číslech **tabulka 3**. Téměř tři pětiny případů připadají na Prahu a Středočeský kraj (59,0 %). **Tabulka 4** uvádí pro jednotlivé kraje relativní počty přečtené na 100 000 trvale žijících obyvatel.

U HIV pozitivních jsou časté **koinfekce** s dalšími sexuálními přenosnými nemocemi. V roce 2015 bylo u HIV pozitivních osob (jak s nově tak s dříve zjištěnou HIV pozitivitou) diagnostikováno 154 nových případů syfilis, z nichž 134 představuje časnou syfilis, 4 pozdní syfilis a 16 syfilis bližší nespecifikovanou. Převažuje tedy časná infekce, která je z hlediska rizika přenosu na další sexuální partnery nejnebezpečnější. Navíc u 61 mužů se jedná o reinfekci syfilis, což naznačuje jejich rizikové chování. Reinfekce syfilis jsou u HIV pozitivních výrazně častější než v ostatní populaci. K přenosu syfilis došlo homosexuálně u 136 (89,5 %) mužů, heterosexuálně u 8 mužů a 2 žen a u 8 mužů byl způsob přenosu jiný či nezjištěný. Z hlediska věkového rozložení je nejvíce zastoupena věková skupina 30–39 let s 68 případy (44,1 %), dále bylo 54 (35,1 %) případů ve věku 40 a výše a 32 (20,8 %) případů ve věku do 20–29 let. Roční výskyt nových případů syfilis u HIV pozitivních v poslední době zásadně vzrostl, neboť v období předchozích let 2011–2014 činil postupně 58, 66, 95 a 114 případů. Kapavka byla zaznamenána u 48 mužů, mezi nimiž je 46 mužů majících sex s muži. Případy kapavky zahrnovaly 17 mužů (35,4 %) ve věku 20–29 let, 24 mužů (50,0 %) ve věku 30–39 let a 7 (14,6 %) ve věku 40 let a více. Dále bylo zjištěno 28 případů venerického lymfogramulomu, všechny u mužů, přičemž u 26 se jednalo o homosexuální přenos. Převažovala věková skupina 30–39 let s 16 případy (57,1 %). Varující je, že výrazná většina všech uvedených koinfekcí (80,9 %) se týká pacientů, kteří již věděli o své HIV pozitivitě.

V roce 2015 bylo nově diagnostikováno 33 případů onemocnění **AIDS**. Mezi nimi bylo 26 mužů a 7 žen, resp.

Tabulka 1: NOVÉ PŘÍPADY HIV INFEKCE A ONEMOCNĚNÍ AIDS V ČESKÉ REPUBLICE. Údaje za rok 2015.

DŮVOD VYŠETŘENÍ	Celkem vyšetřeno	Nové případy		Způsob přenosu u HIV+								
		HIV+	AIDS	HO	ID	IH	HF	TR	HT	MD	NO	NE
OSOBY VE ZVÝŠENÉM RIZIKU HIV	8204	4	0	2	1	0	0	0	1	0	0	0
Hemofilici	347	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Příjemci krve a krevních přípravků	72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Homo/bisexuálové	774	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Injekční uživatelé drog	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Promiskuitní osoby	2767	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Osoby provozující prostituci	2559	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nápravná zařízení	869	3	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0
KONTAKTY POZITIVNÍCH PŘÍPADŮ	230	10	0	8	0	0	0	0	2	0	0	0
Homosexuální	95	8	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0
Heterosexuální	9	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Rodinné	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jiné	122	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KLINICKÉ PŘÍPADY	101862	112	23	90	2	2	0	0	16	0	0	2
Dermatovenerologičtí pacienti	8433	33	3	29	0	2	0	0	2	0	0	0
Psychiatři pacienti	1753	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Dialyzovaní pacienti	6179	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TBC pacienti	265	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pacienti s nádorovým onemocněním	4679	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Různé klinické diagnózy	80553	78	19	60	2	0	0	0	14	0	0	2
PREVENTIVNÍ VYŠETŘENÍ	70021	20	2	13	0	1	0	0	5	0	0	1
Zdravotničtí pracovníci	3924	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ostatní prevence	37196	9	1	6	0	0	0	0	3	0	0	0
Předoperační vyšetření	28266	10	1	7	0	1	0	0	2	0	0	0
Epidemiologická surveillance	635	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VYŠETŘENÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST	15413	105	5	87	0	2	0	0	13	0	0	3
Pod jménem	10687	67	5	50	0	2	0	0	13	0	0	2
Anonymní	4726	38	0	37	0	0	0	0	0	0	0	1
VYŠETŘENÍ PRO MEZINÁRODNÍ CERTIFIKÁT	809	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DÁRCI KRVE, ORGÁNŮ A TKÁNÍ	977862	10	0	5	0	1	0	0	4	0	0	0
Dárci krve	950099	9	0	4	0	1	0	0	4	0	0	0
z toho dárci krve – primodárci	46268	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Dárci orgánů a tkání	27763	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
TĚHOTNÉ ŽENY	117779	5	3	0	0	0	0	0	4	0	0	1
RŮZNÉ MATERIÁLY	856	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CELKEM	1293036	266	33	205	3	6	0	0	45	0	0	7
CIZINCI	7063	13	42	0	1	0	0	0	0	0	0	12

Způsob přenosu:

HO homosexuální / bisexuální

ID injekční uživatelé drog

IH injekční uživatelé drog + homo/bisex.

HF hemofilici

TR příjemci krve a krevních přípravků

HT heterosexuální

MD z matky na dítě

NO nozokomiální

NE nezištný / jiný

23 občanů ČR a 10 residentů. Téměř čtyři pětiny nových případů AIDS (26, tj. 78,8 %) tvoří pacienti, kteří byli diagnostikováni jako HIV pozitivní až v roce 2015, a hned při záchytu u nich byla stanovena diagnóza AIDS. Důvodem vyšetření u naprosté většiny z nich byly klinické příznaky, výjimečně (v 5 případech) vlastní žádost. U těchto případů

Tabulka 2: ROZLOŽENÍ NOVÝCH PŘÍPADŮ HIV U OBYVATEL ČR A REZIDENTŮ V ROCE 2015 PODLE ZPŮSOBU PŘENOSU A POHLAVÍ

Způsob přenosu	muži	ženy	Celkem
homosexuální/bisexuální	205 (77,1 %)	0 (0,0 %)	205 (77,1 %)
heterosexuální	28 (10,5 %)	17 (6,4 %)	45 (16,9 %)
injekční užívání drog (IUD)	3 (1,1 %)	0 (0,0 %)	3 (1,1 %)
homosexuální/bisexuální + IUD	6 (2,3 %)	0 (0,0 %)	6 (2,3 %)
nezjištěný/neznámý	6 (2,3 %)	1 (0,4 %)	7 (2,6 %)
Celkem	248 (93,2 %)	18 (6,8 %)	266 (100,0 %)

Procenta v tabulce vyjadřují podíl dané kategorie z celk. počtu případů.

pozdního záchytu HIV byly nejčastěji zastoupeny diagnózy syndromu chlátrání, pneumocystové pneumonie, kandidózy jícnu a lymfom. U zbývajících 7 nemocných s nově rozvinutým onemocněním AIDS byla HIV pozitivita zjištěna v rozmezí let 1999–2014.

Graf 2 charakterizuje zastoupení **stadií infekce** v době první diagnózy HIV v posledních letech. V roce 2015 bylo zachyceno ve stadiu AIDS 26 případů (9,8 %) a ve stadiu symptomatickém non-AIDS 20 (7,5 %). Tyto dvě skupiny (stadia B a C podle klasifikace CDC) tvoří dohromady 17,3 % a představují případy HIV, jež jsou zjištěny jednoduše pozdě. Jejich podíl je poněkud větší než v předchozích letech. Většina případů infekce HIV byla diagnostikována v asymptomatickém stadiu (180 osob; tj. 67,7 %) a 40 osob (15,0 %) zachytily testy krátce po nákaze ve stadiu akutní infekce.

Graf 3 klasifikuje pacienty do kategorií podle počtu **CD4+ T-lymfocytů** v mm³ krve v době zjištění HIV poziti-

Tabulka 3: NOVÉ PŘÍPADY HIV INFEKCE V ČESKÉ REPUBLICE PODLE REGIONU, ZPŮSOBU PŘENOSU A POHLAVÍ. Údaje za rok 2015 (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem)

KRAJ / OKRES*	ZPŮSOB PŘENOSU A POHLAVÍ								CELKEM		
	HO	ID	IH	TR	HT	MD	NO	NE	celkem	muži	ženy
Hlavní město Praha	111M	2M	2M	0	12M 6Ž	0	0	3M	136	130	6
Středočeský kraj	18M	0	0	0	1M 1Ž	0	0	1Ž	21	19	2
Benešov	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Beroun	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Kladno	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Kolín	3M	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0
Kutná Hora	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Mělník	0	0	0	0	1M	0	0	0	1	1	0
Mladá Boleslav	1M	0	0	0	1Ž	0	0	0	2	1	1
Praha-východ	4M	0	0	0	0	0	0	1Ž	5	4	1
Praha-západ	4M	0	0	0	0	0	0	0	4	4	0
Příbram	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Jihočeský kraj	7M	0	2M	0	1M	0	0	0	10	10	0
České Budějovice	4M	0	0	0	0	0	0	0	4	4	0
Český Krumlov	0	0	1M	0	1M	0	0	0	2	2	0
Jindřichův Hradec	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Písek	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Strakonice	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Tábor	0	0	1M	0	0	0	0	0	1	1	0
Plzeňský kraj	4M	1M	0	0	2M 1Ž	0	0	0	8	7	1
Domažlice	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Klatovy	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Plzeň-město	1M	1M	0	0	1M 1Ž	0	0	0	4	3	1
Plzeň-sever	0	0	0	0	1M	0	0	0	1	1	0
Rokycany	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Karlovarský kraj	1M	0	0	0	2Ž	0	0	0	3	1	2
Karlovy Vary	0	0	0	0	2Ž	0	0	0	2	0	2
Sokolov	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0

Pokračuje

KRAJ / OKRES*	ZPŮSOB PŘENOSU A POHLAVÍ								CELKEM		
	HO	ID	IH	TR	HT	MD	NO	NE	celkem	muži	ženy
Ústecký kraj	10M	0	1M	0	4M 1Ž	0	0	0	16	15	1
Chomutov	2M	0	0	0	4M	0	0	0	6	6	0
Litoměřice	2M	0	0	0	1Ž	0	0	0	3	2	1
Most	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Teplice	2M	0	1M	0	0	0	0	0	3	3	0
Ústí nad Labem	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Liberecký kraj	4M	0	0	0	2M	0	0	1M	7	7	0
okres neznámý	1M	0	0	0	0	0	0	1M	2	2	0
Jablonec nad Nisou	1M	0	0	0	1M	0	0	0	2	2	0
Liberec	2M	0	0	0	1M	0	0	0	3	3	0
Královéhradecký kraj	7M	0	1M	0	1M 1Ž	0	0	0	10	9	1
okres neznámý	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Hradec Králové	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Jičín	0	0	1M	0	0	0	0	0	1	1	0
Náchod	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Rychnov n. Kněžnou	3M	0	0	0	1M 1Ž	0	0	0	5	4	1
Pardubický kraj	4M	0	0	0	1M 1Ž	0	0	1M	7	6	1
Chrudim	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Pardubice	3M	0	0	0	0	0	0	1M	4	4	0
Svitavy	0	0	0	0	1M 1Ž	0	0	0	2	1	1
Kraj Vysočina	3M	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0
Třebíč	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Žďár nad Sázavou	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Jihomoravský kraj	16M	0	0	0	3M 2Ž	0	0	1M	22	20	2
okres neznámý	0	0	0	0	0	0	0	1M	1	1	0
Blansko	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Brno-město	11M	0	0	0	3M 1Ž	0	0	0	15	14	1
Brno-venkov	2M	0	0	0	1Ž	0	0	0	3	2	1
Břeclav	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Olomoucký kraj	6M	0	0	0	1Ž	0	0	0	7	6	1
Olomouc	1M	0	0	0	1Ž	0	0	0	2	1	1
Prostějov	3M	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0
Přerov	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Šumperk	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Zlínský kraj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Moravskoslezský kraj	14M	0	0	0	1M 1Ž	0	0	0	16	15	1
Frýdek-Místek	4M	0	0	0	0	0	0	0	4	4	0
Karviná	1M	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Nový Jičín	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Opava	2M	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Ostrava-město	5M	0	0	0	1M 1Ž	0	0	0	7	6	1
CELKEM	205M	3M	6M	0	28M 17Ž	0	0	6M 1Ž	266	248	18

VYSVĚTLIVKY: Pohlaví: M – muž, Ž – žena. Způsob přenosu: HO – homosexuální/bisexuální; ID – injekční uživatelé drog; IH – injekční uživatelé drog + homo/bisex.; TR – příjemci krve a krevních přípravků; HT – heterosexuální; MD – z matky na dítě; NO – nozokomiální; NE – nejištěný/jiný. Kraj/okres: obvyklé bydliště (trvale či přechodně) v době prvního záchytu HIV/AIDS. * Uváděny jsou jen okresy, v nichž byly v roce 2015 identifikovány nové případy HIV.

tivity a je určitým doplňkem k předchozímu grafu. Podle metodiky Evropského centra pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) jsou pacienti s počty CD4 buněk pod 350

považováni za pozdě diagnostikované. V roce 2015 tvořili takoví pacienti mezi novými případy více než třetinu (35,9 %). Do tohoto hodnocení jsou zahrnuti pouze pacienti,

Tabulka 4: NOVÉ PŘÍPADY HIV INFEKCE V ČESKÉ REPUBLICE PODLE REGIONU. Údaje za rok 2015 (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem)

kraj	abs. počet	rel. na 100 tis. obyvatel
Hlavní město Praha	136	10,77
Středočeský kraj	21	1,59
Jihočeský kraj	10	1,57
Plzeňský kraj	8	1,39
Karlovarský kraj	3	1,01
Ústecký kraj	16	1,94
Liberecký kraj	7	1,59
Královéhradecký kraj	10	1,81
Pardubický kraj	7	1,36
Kraj Vysočina	3	0,59
Jihomoravský kraj	22	1,87
Olomoucký kraj	7	1,10
Zlínský kraj	0	0,00
Moravskoslezský kraj	16	1,32
CELKEM ČR	266	2,52

u nichž je údaj k dispozici. Chybějící údaje se týkají hlavně nemocných, kteří se nedostavili do žádného z klinických pracovišť (AIDS center).

V roce 2015 **zemřelo na AIDS** 9 nemocných (8 mužů, 1 žena) ve věkovém rozmezí 25–59 let a v průměrném věku 42,2 roku. Dalších 8 HIV pozitivních mužů ve věku 25–74 let (průměr 47,8 roku) zemřelo z jiné příčiny (sebepoškození, akutní infarkt myokardu, zhoubný novotvar, aj.).

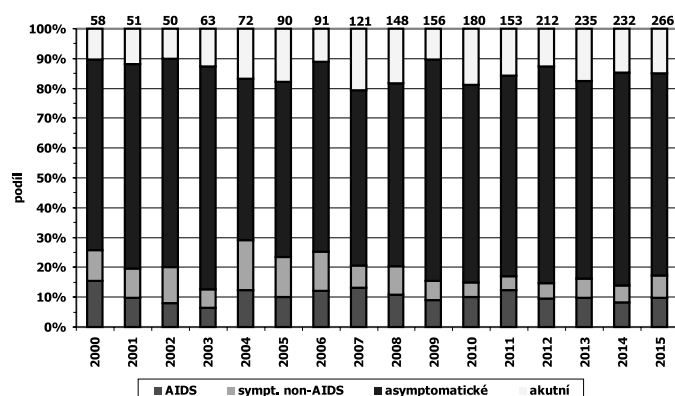
Počty úmrtí jsou nízké v porovnání s počty nových případů. Počet osob žijících s HIV v České republice proto vzrostl v průběhu roku na 2279, z toho je 229 žijících nemocných s AIDS (**graf 4**). Určitá část pacientů pobývá v cizině a není v ČR sledována stejně jako pacienti, kteří nedocházejí do AIDS center. O stavu těchto pacientů nejsou k dispozici aktuální informace.

Kumulativně bylo v ČR za celé dosavadní období sledování 1. 10. 1985 – 31. 12. 2015 zjištěno 2 620 případů HIV positivity u občanů ČR (2 045; 78,1 %) a rezidentů (575; 21,9 %), z toho bylo 2 222 (84,8 %) mužů a 398 (15,2 %) žen. Věkové rozložení při diagnóze HIV je uvedeno v **tabulce 5**. Rezidenti nejčastěji pocházejí z Ukrajiny (135 osob, tj. 23,5 % všech rezidentů), Slovenska (133, tj. 23,1 %), Vietnamu (49), Ruska (38) a Polska (31). V posledních pěti letech se zastoupení rezidentů pohybuje na poněkud vyšší úrovni než v předchozích letech (**graf 5**) a dosahuje 27,6 %. Mezi 303 rezidenty diagnostikovanými v tomto období dominují Slováci (88), jejichž zastoupení výrazně roste, před Ukrajinci (61).

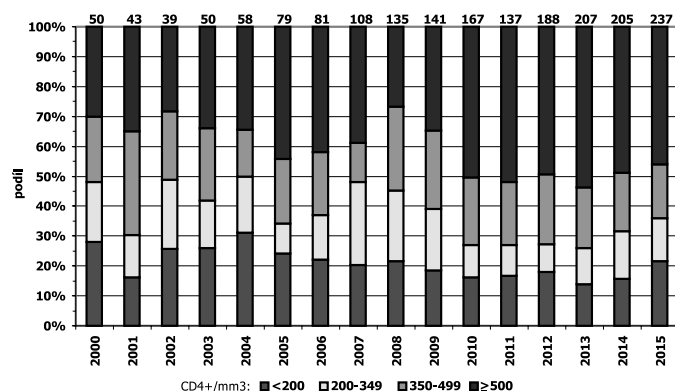
Relativní výskyt případů v jednotlivých **krajích** v období let 2001–2015 v přepočtu na 100 000 obyvatel a jeden rok charakterizuje **graf 6**. Případy jsou zařazovány do krajů podle obvyklého místa bydliště v době první diagnózy HIV, zařazení tudíž nemusí korespondovat s aktuálním bydlištěm (mnozí využívají trvalé i přechodné bydliště). Nejvíce případů se jednoznačně koncentruje v Praze. Z pohledu relativních údajů je vyšší výskyt dále patrný v krajích v okolí největších měst, tedy Středočeském, Ústeckém, Jiho-moravském a Plzeňském, a dále v Karlovarském kraji jako příhraniční oblasti Německa. Nejméně případů vzhledem k počtu obyvatel vykazují kraje Zlínský a Vysočina.

Nejčastějším **způsobem přenosu HIV/AIDS** je v ČR dlouhodobě sexuální styk (**graf 7**). Výrazně převažuje homosexuální/bisexuální styk, který byl zaznamenán kumulativně u 65,0 % HIV infekcí zjištěných v ČR a u dalších 2,2 % v kombinaci s injekčním užíváním drog, heterosexuální styk tvoří 24,8 % případů. Podíl infekcí přenesených homosexuálním stykem se postupně zvyšuje a pohybuje se nyní nad úrovní 70 %, jak ukazuje **graf 8**. Například za posledních 5 let souhrnně tvoří homosexuální přenos 73,5 % případů, resp. 76,0 % (bereme-li v úvahu i kategorii homo/bisexuálních mužů užívajících injekčně drogy). Trendy ve vývoji absolutních počtů zachycených případů pro tři hlavní způsoby přenosu zobrazuje **graf 9**, úplné údaje jsou v **tabulce 6**. Od roku 2000 lze sledovat postupný nárůst počtu případů mezi muži majícími sex s muži, jehož dynamika se v posledních letech dále zvýšila. Počet heterosexuálních případů od

Graf 2: NOVÉ PŘÍPADY HIV V ČR PODLE STADIA V DOBĚ ZÁCHYTU (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem) Relativní zastoupení v období 1. 1. 2000 – 31. 12. 2015

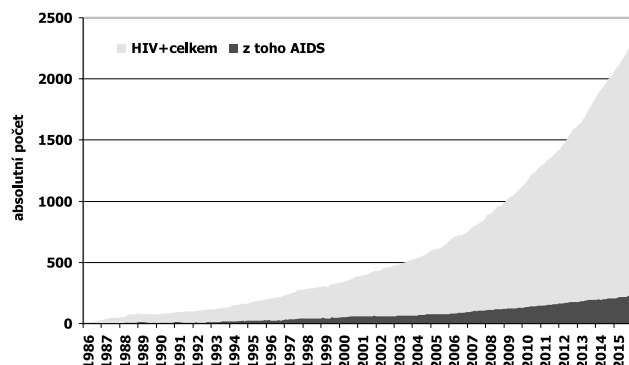

Graf 3: ROZDĚLENÍ HIV+ PŘÍPADŮ PODLE POČTU CD4+ T-LYMFOCYTŮ V DOBĚ DIAGNÓZY HIV (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem, u nichž je údaj k dispozici). Údaje za období 1. 1. 2000 – 31. 12. 2015

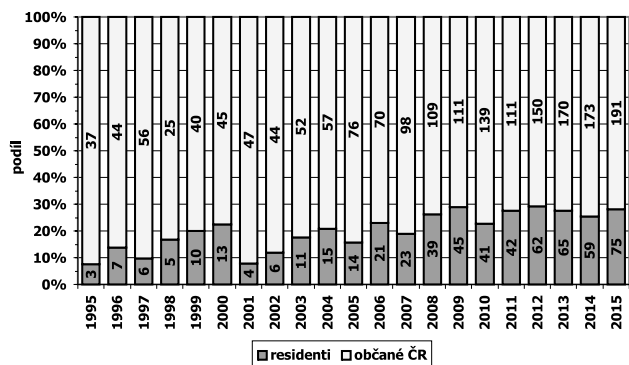

roku 2000 rovněž vzrostl, ale po roce 2008 prakticky stagnuje. V důsledku toho klesá relativní zastoupení heterosexuálních přenosů. Zastoupení mužů a žen v jednotlivých letech popisuje **tabulka 7**.

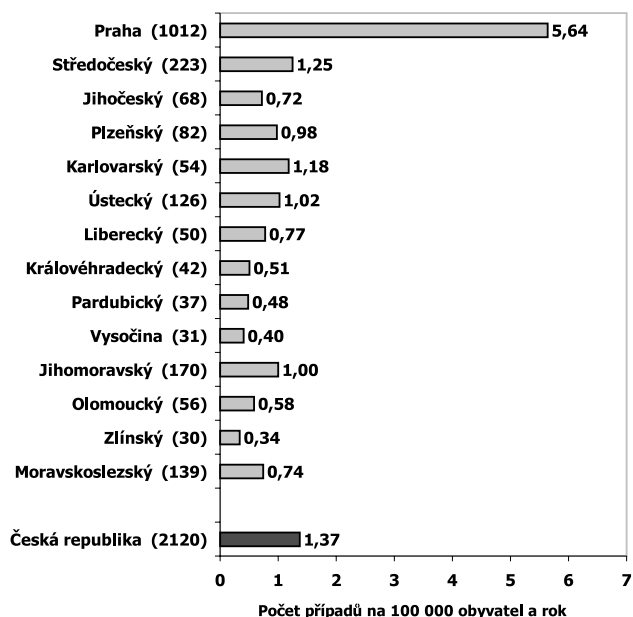
Graf 4: OSOBY ŽIJÍCÍ S HIV/AIDS V ČR
(Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem)
Měsíční údaje ke dni 31. 12. 2015

Graf 5: NOVÉ PŘÍPADY HIV V ČR PODLE ZEMĚ PŮVODU
(Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem)
Relativní zastoupení v období 1. 1. 1995 – 31. 12. 2015

Graf 6: ROZDĚLENÍ HIV POZITIVNÍCH PŘÍPADŮ V ČR
PODLE KRAJE BYDLIŠTĚ V DOBĚ PRVNÍ DIAGNÓZY HIV
(Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem)
Kumulativní údaje za období 2001 – 2015

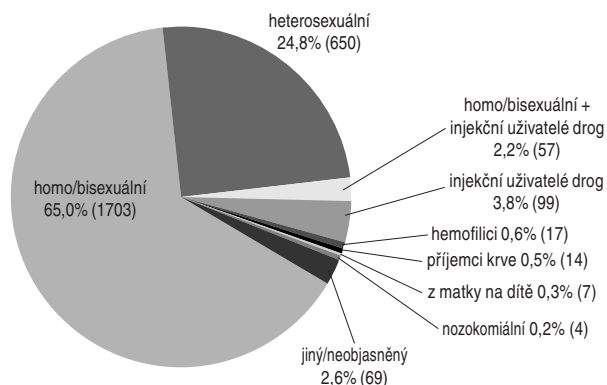

V celém průběhu sledování bylo diagnostikováno onemocnění **AIDS** u 468 (17,9 %) osob (378 mužů a 90 žen), z nichž více než polovina již zemřela (239 nemocných, tj. 51,1 %; 194 mužů, 45 žen). Další celkově 102 HIV pozitivních osob (92 mužů a 10 žen) zemřelo z jiné příčiny ve stádiu asymptomatickém či symptomatickém non-AIDS. Věkové rozložení při diagnóze AIDS, při úmrtí a rozložení žijících osob s HIV/AIDS uvádí **tabulka 5**. Průměrný věk žijících pacientů je 40,3 roku s rozpětím 1–78 let. Průměrná doba od diagnózy HIV do současnosti je u nich 7,1 roku

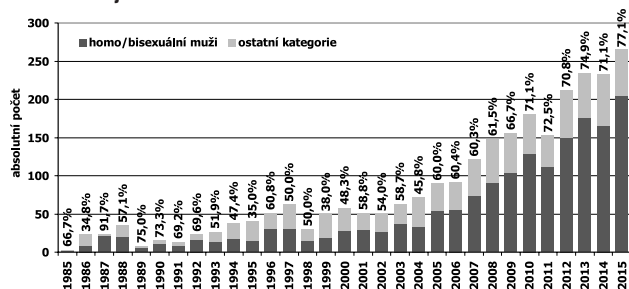
Tabulka 5: HIV POZITIVNÍ PŘÍPADY V ČR PODLE POHLAVÍ A VĚKU
(Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem). Kumulativní údaje ke dni 31. 12. 2015

Věková skupina	Věk při první diagnóze HIV+			Věk při první diagnóze AIDS			Současný věk osob žijících s HIV/AIDS			Věk HIV+ osob při úmrtí (všechna stadia)		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
0-4	4	3	7	0	0	0	1	0	1	0	0	0
5-9	3	1	4	0	0	0	0	1	1	1	0	1
10-14	6	0	6	0	0	0	1	0	1	0	0	0
15-19	52	28	80	3	1	4	4	2	6	1	0	1
20-24	310	94	404	17	5	22	70	9	79	12	2	14
25-29	474	87	561	54	16	70	241	25	266	30	4	34
30-34	463	79	542	73	24	97	285	77	362	50	18	68
35-39	378	41	419	76	9	85	403	84	487	49	9	58
40-44	241	28	269	47	11	58	389	70	459	39	5	44
45-49	147	11	158	48	8	56	212	31	243	35	6	41
50-54	72	13	85	22	4	26	154	22	176	26	2	28
55-59	41	8	49	20	4	24	77	11	88	16	3	19
60+	31	5	36	18	8	26	99	11	110	27	6	33
Celkem	2222	398	2620	378	90	468	1936	343	2279	286	55	341

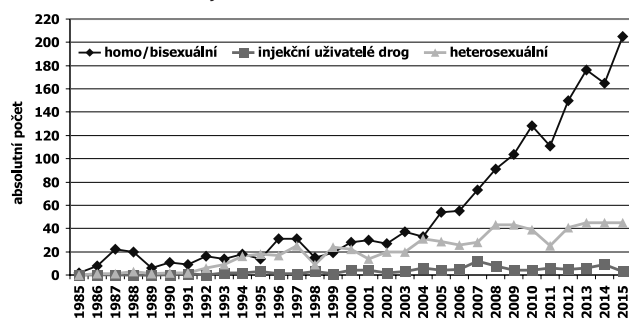
Graf 7: ROZDĚLENÍ HIV POZITIVNÍCH PŘÍPADŮ V ČR PODLE ZPŮSOBU PŘENOSU (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem) Kumulativní údaje ke dni 31. 12. 2015

Graf 8: HIV POZITIVNÍ PODLE ZPŮSOBU PŘENOSU PODÍL HOMO/BISEXUÁLNÍHO PŘENOSU V JEDNOTLIVÝCH LETECH (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem) Údaje ke dni 31. 12. 2015

Graf 9: VYBRANÉ KATEGORIE PŘENOSU HIV V ČR PODLE ROKU DIAGNÓZY (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem) Absolutní údaje ke dni 31. 12. 2015

s maximem 29 let. Vývoj v počtech nových případů AIDS vykazuje dva vrcholy. První je v letech 1996–1997, tedy v době kolem zavedení kombinované antiretrovirové terapie (cART), která nepochybně přispěla k redukci případů v následujících letech. Druhý vrchol představují poslední roky, v nichž se počty nových případů AIDS pohybují kolem 30 a dosahují maxima 33 případů v roce 2015 (**tabulka 7**). Ženy tvoří v posledních letech mezi případy AIDS zhruba 20–30 %. **Graf 10** ukazuje, že v posledních letech pouze menší část nových případů AIDS vzniká u dlouhodobě sledovaných HIV pozitivních. Většina případů (v posledních letech kolem tří čtvrtin) je zjištěna u pacientů, kteří

Tabulka 6: ROZDĚLENÍ HIV POZITIVNÍCH PŘÍPADŮ V JEDNOTLIVÝCH LETECH PODLE ZPŮSOBU PŘENOSU (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem) Roční údaje ke dni 31. 12. 2015

Rok	HIV+ celkem									Celk.
	HO	ID	IH	HT	HF	TR	MD	NO	NE	
1985	2	0	0	0	1	0	0	0	0	3
1986	8	0	0	1	13	0	0	0	1	23
1987	22	0	0	1	1	0	0	0	0	24
1988	20	0	0	3	1	11	0	0	0	35
1989	6	0	0	1	0	1	0	0	0	8
1990	11	0	0	2	0	2	0	0	0	15
1991	9	1	0	2	0	0	0	0	1	13
1992	16	0	0	6	0	0	0	0	1	23
1993	14	2	0	9	0	0	0	0	2	27
1994	18	2	0	16	1	0	0	0	1	38
1995	14	3	1	18	0	0	0	0	4	40
1996	31	1	0	17	0	0	0	0	2	51
1997	31	1	2	25	0	0	1	0	2	62
1998	15	3	2	9	0	0	0	1	0	30
1999	19	1	1	24	0	0	1	1	3	50
2000	27	4	0	22	0	0	1	0	4	58
2001	30	3	2	15	0	0	0	0	1	51
2002	27	2	1	20	0	0	0	0	0	50
2003	37	3	1	20	0	0	1	0	1	63
2004	32	6	2	30	0	0	0	0	2	72
2005	52	4	1	29	0	0	0	0	4	90
2006	55	4	2	25	0	0	0	0	5	91
2007	72	12	5	28	0	0	0	0	4	121
2008	89	8	4	44	0	0	0	0	3	148
2009	104	4	3	43	0	0	0	0	2	156
2010	127	4	3	38	0	0	0	0	8	180
2011	110	7	5	25	0	0	0	1	5	153
2012	148	5	5	41	0	0	2	1	10	212
2013	175	6	4	44	0	0	0	0	6	235
2014	165	9	5	45	0	0	1	0	7	232
2015	205	3	6	45	0	0	0	0	7	266
Celk.	1703	99	57	650	17	14	7	4	69	2620

Způsob přenosu:

- HO homosexuální / bisexuální
- ID injekční uživatelé drog
- IH injekční uživatelé drog + homo/bisex.
- HT heterosexuální
- HF hemofilici
- TR příjemci krve a krevních přípravků
- MD z matky na dítě
- NO nozokomiální
- NE nezjištěný / jiný

byli ve stadiu AIDS již v okamžiku zjištění HIV pozitivivity a kteří tudíž byli zachyceni pozdě.

Z pohledu **důvodu** provedeného **vyšetření** HIV protilátek tvoří dlouhodobě velkou část provedených testů povinné testování krevních vzorků dárců krve a plasmu. V roce

Tabulka 7: POČTY NOVÝCH PŘÍPADŮ HIV A AIDS V ČR V JEDNOTLIVÝCH LETECH PODLE POKLAVÍ (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem) Roční údaje ke dni 31. 12. 2015

Rok	HIV+			AIDS		
	muži	ženy	celk.	muži	ženy	celk.
1985	3	0	3	0	0	0
1986	22	1	23	0	1	1
1987	23	1	24	2	0	2
1988	33	2	35	6	0	6
1989	6	2	8	7	0	7
1990	14	1	15	5	0	5
1991	12	1	13	2	0	2
1992	19	4	23	9	0	9
1993	18	9	27	12	4	16
1994	30	8	38	10	2	12
1995	26	14	40	13	0	13
1996	41	10	51	18	1	19
1997	48	14	62	18	2	20
1998	23	7	30	7	1	8
1999	34	16	50	14	2	16
2000	44	14	58	13	2	15
2001	42	9	51	6	2	8
2002	39	11	50	7	1	8
2003	49	14	63	8	1	9
2004	55	17	72	11	2	13
2005	70	20	90	8	5	13
2006	71	20	91	13	5	18
2007	97	24	121	18	5	23
2008	121	27	148	23	7	30
2009	130	26	156	17	6	23
2010	159	21	180	19	7	26
2011	140	13	153	18	8	26
2012	185	27	212	25	7	32
2013	211	24	235	24	6	30
2014	209	23	232	19	6	25
2015	248	18	266	26	7	33
Celkem	2222	398	2620	378	90	468

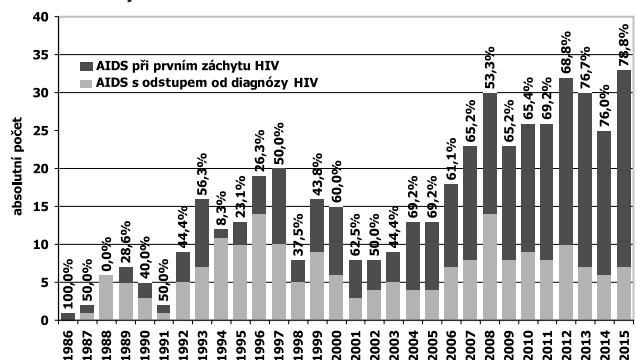
2015 bylo celkem provedeno přibližně 950 tisíc testů u dárců krve a plasmy (tabulka 1), z toho asi 540 tisíc před plasmaferézou. Celkově představují odběry na odděleních transfúzní služby a v plazmafereckých centrech 73,5 % všech provedených testů na přítomnost HIV protilátek. Bylo při nich zjištěno 9 HIV pozitivních dárců (z toho 1 primodárce), což představuje druhý nejvyšší roční počet zachycených dárců za celou dobu sledování. Dárci byli ve věku 23–51 let. U 3 mužů

a 1 ženy došlo k heterosexuálnímu přenosu HIV infekce, u 5 mužů k homosexuálnímu. Sedm dárců bylo zjištěno při odběru plné krve a dva při odběru plasmaferézou. Krev v minulosti darovali další dva nově diagnostikovaní HIV pozitivní, ale ti byli zachyceni při vyšetření na vlastní žádost, resp. pro klinickou diagnózu, nikoli při dárcovství. Kumulativně bylo při darování krve nebo plazmy odhaleno 73 HIV pozitivních osob (graf 11). Další 2,1 % vyšetření se týkají dárců orgánů, při nichž byl zachycen jeden pozitivní.

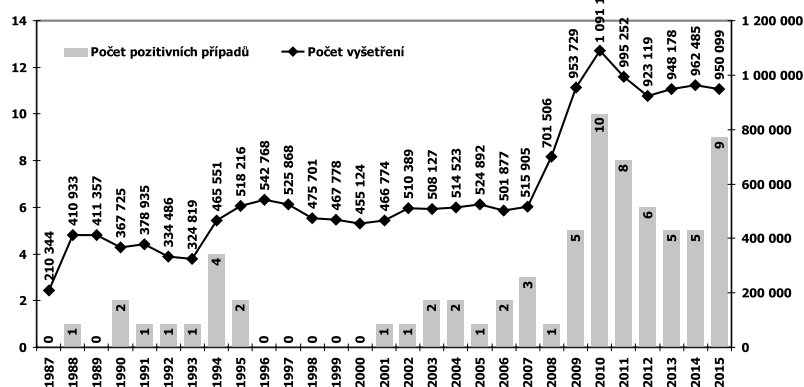
Z celkového kumulativního počtu 2620 HIV pozitivních bylo 398 žen, což činí 15,2 %. Od roku 2005 se roční počty nově diagnostikovaných žen pohybují zhruba na úrovni 20–25 případů, přičemž rok 2015 s 18 ženami patří k nejnižším v tomto období. Přes poměrně velké meziroční výkyvy lze říci, že počty žen nevykazují v poslední době rostoucí ani klesající trend. Ovšem v důsledku nárůstu případů u mužů, zejména homosexuálních, od roku 2000 výrazně kleslo relativní zastoupení žen mezi novými případy HIV, jak dokumentuje graf 12.

Screening gravidních žen v roce 2015 nově zachytil 5 pozitivních žen na základě téměř 118 000 provedených testů (9,1 % všech provedených testů) (graf 13). V roce 2015 se HIV pozitivním matkám narodilo 16 dětí (v tom 1x dvojčata). Mezi matkami je šest residentek z Ukrajiny (4), Ruska (1) a Thajska (1). Deset matek v době otehotně-

Graf 10: STADIUM AIDS – PODÍL POZDĚ ZACHYCENÝCH PŘÍPADŮ (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem) Údaje ke dni 31. 12. 2015

Graf 11: TESTOVÁNÍ KREVŇNÍCH ZORKŮ V TRANSFUZNÍ SLUŽBĚ V JEDNOTLIVÝCH LETECH (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem) Absolutní údaje 1. 7. 1987 – 31. 12. 2015

ní vědělo o své HIV pozitivitě. U jednoho z narozených dětí byla v roce 2016 prokázána HIV pozitivita. Jeho matka byla jako HIV pozitivní diagnostikována až při porodu a dále dlouhodobě odmítala spolupráci. Žádný další novorozenec nevykazuje známky infekce HIV, avšak konečné rozhodnutí o HIV negativitě bude možno učinit, až se děti dostaví na kontrolu ve věku 18 měsíců.

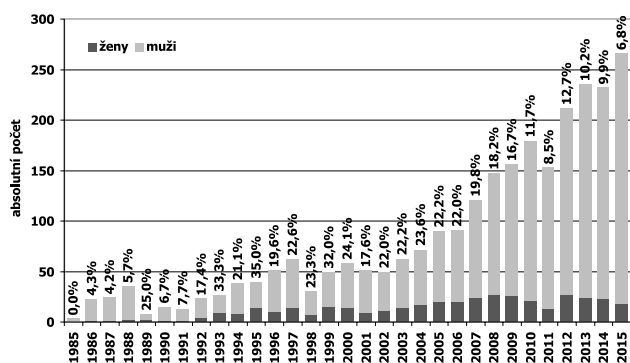
Celkově byly ke konci roku 2015 známy údaje o 219 **těhotenstvích** 167 HIV pozitivních žen, z nichž 171 skončilo porodem, 45 umělým či spontánním potratem a 3 v té době probíhala. Přitom 52 žen bylo těhotných dvakrát či třikrát. Z **grafu 13** je patrné, že prostřednictvím rutinního testování gravidních žen byla zjištěna HIV pozitivita 93 žen. Další 14 žen bylo poprvé diagnostikováno rovněž v době těhotenství, ale při testu indikovaném z jiného důvodu než gravidita. Zbývajících 112 těhotenství bylo zaznamenáno u žen, které již v době otěhotnění věděly o své HIV pozitivitě. Z uvedených těhotenství se narodilo 175 dětí (4x dvojčata), z nich 87 ženám, jež o své HIV pozitivitě dlouhodobě věděly (**graf 14**). Mezi narozenými dětmi jsou 4 pozitivní, 112 negativních, u 40 nebyl HIV status dosud uzavřen (konečné rozhodnutí o jejich HIV negativitě je možno učinit až ve věku 18 měsíců na základě úplného vymizení anti-HIV protilátek) a u 19 není známý, protože děti přestaly docházet na kontroly. Další 3 evidované HIV pozitivní děti se narodily dlouho před zjištěním HIV

pozitivity matky z těhotenství, která proběhla mimo ČR, a byly v ČR diagnostikovány ve věku 4–6 let.

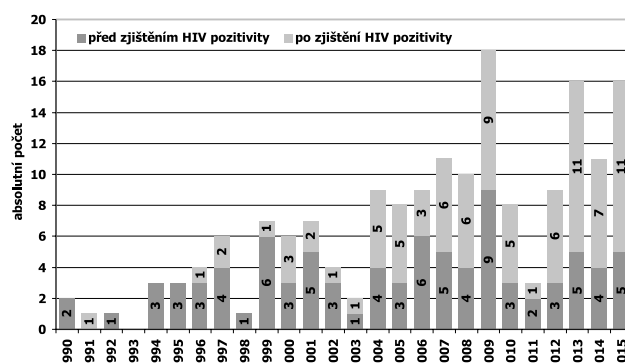
Tabulka 1 dokládá, že z důvodu klinických příznaků bylo indikováno přibližně 102 tisíc vyšetření (7,9 % všech vyšetření), při nichž bylo zjištěno 112 nových případů HIV infekce (42,1 % všech nových případů). Přitom 33 z těchto případů bylo vyšetřeno v souvislosti s diagnózou pohlavně přenosné nemoci (hlavně syfilis). Další důležité okruhy vyšetření představují preventivní vyšetření včetně předoperačních vyšetření a autotransfuzí (20 pozitivních z 70 tisíc vyšetření), kontakty pozitivních případů (10 pozitivních ze 230 vyšetření), osoby ve zvýšeném riziku HIV (4 pozitivní z 8 tisíc vyšetření).

Kromě klinických příčin je HIV pozitivita často zjištěna na základě vyšetření HIV provedených na vlastní žádost klienta, anonymně či neanonymně. V roce 2015 bylo celkově na základě 15 413 vyšetření na vlastní žádost zachyceno 105 HIV pozitivních osob (což představuje 39,5 % všech nových případů v tomto roce). Počty neanonymních vyšetření na vlastní žádost v posledních čtyřech letech výrazně rostou a i počty zachycených jsou vysoké. V roce dosáhly úrovně 67 HIV pozitivních osob z 10 687 vyšetření (**graf 15**). Mezi nimi bylo 52 mužů majících sex s muži, 9 mužů a 4 ženy s heterosexuální orientací a 2 muži s neznámým způsobem přenosu. Mezi 4726 osobami vyšetřenými anonymně bylo diagnostikováno 38 HIV pozitivních

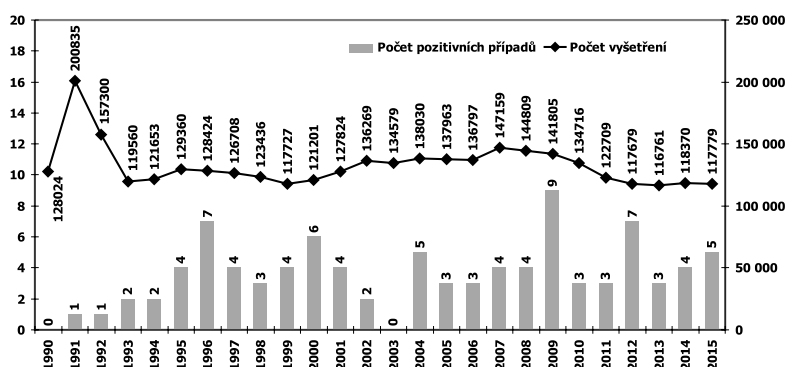
**Graf 12: HIV+ PODLE POHLAVÍ V ČR
PODÍL HIV+ ŽEN V JEDNOTLIVÝCH LETECH
(Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem)
Údaje ke dni 31. 12. 2015**

**Graf 14: POČTY DĚTÍ NAROZENÝCH HIV POZITIVNÍM ŽENÁM
V ČR PODLE DOBY TĚHOTENSTVÍ
(Občanky ČR a cizinky s dlouhodobým pobytem)
Údaje za období 1. 1. 1990 – 31. 12. 2015**

**Graf 13: RUTINNÍ TESTOVÁNÍ HIV U GRAVIDNÍCH ŽEN V JEDNOTLIVÝCH LETECH
(Občanky ČR a cizinky s dlouhodobým pobytem)
Absolutní údaje za období 1. 1. 1990 – 31. 12. 2015**

případů (**graf 16**), z nich je 37 mužů majících sex s muži. Počty anonymních vyšetření se v posledních letech drží na zhruba stejné úrovni. Dva pacienti při vyšetření na vlastní žádost uvedli, že se k vyšetření rozhodli na základě reaktivního výsledku domácího samovyšetření rychlostem. K vyšetřením na vlastní žádost lze přiřadit i 809 vyšetření pro mezinárodní certifikát, při nichž nebyl identifikován žádný případ positivity HIV (**Tab. 1**). Vyšetření pro klinickou diagnózu, na vlastní žádost a z preventivních důvodů tvoří necelých 15 % všech provedených vyšetření.

Nezanedbatelná část nových případů HIV infekce je zjištěna u osob, které byly na HIV testovány opakovaně. Z 266 jedinců s HIV pozitivitou zjištěnou v roce 2015, bylo 55 v minulosti 1–10 krát testováno na přítomnost anti-HIV protilátek s negativním výsledkem. Přitom 7 z nich mělo poslední negativní test až v roce 2015 a 25 v roce 2014.

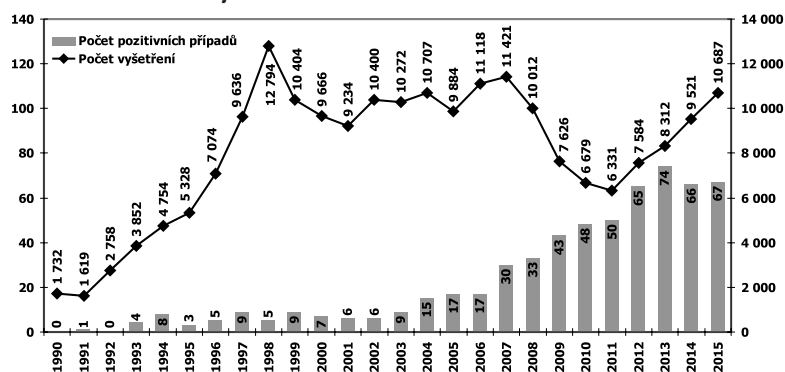
Všechny dosud uvedené údaje se týkají občanů ČR a rezidentů. Kromě nich jsou v ČR každoročně zachyceni i HIV pozitivní cizinci s krátkodobým pobytem, v posledních letech zhruba kolem 15 ročně. Za celé období sledování bylo v ČR diagnostikováno 403 pozitivních cizinců s krátkodobým pobytem, mezi nimiž převažují občané z východní Evropy (134), subsaharské Afriky (108) a střední a západní Evropy (105). V roce 2015 bylo na základě 7063 vyšetření identifikováno 13 HIV pozitivních cizinců (graf 17). Mezi nimi byli občané Spojeného království (2), Slovenska (2), Brazílie, Kamerunu, Lotyšska, Německa, Rakouska, Ruska, Spojených států amerických, Švýcarska a Ukrajiny (po 1). V období let 2001–2015 dominují mezi zachycenými cizinci Ukrajinci (68 osob), s odstupem následují Rusové (23), Slováci (19) a Vietnamci (15).

Údaje o výskytu a šíření HIV/AIDS v ČR jsou průběžně aktualizovány a doplňovány v souvislosti s dohledáváním chybějících informací. Jsou zveřejňovány na stránkách Státního zdravotního ústavu v Praze <http://www.szu.cz/tema/prevence/rocni-zpravy-o-vyskytu-a-sireni-hiv-aids-v-cr> Zprávy o surveillance HIV/AIDS v Evropě lze nalézt na stránkách ECDC <http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/aids/surveillance-reports/Pages/surveillance-reports.aspx>

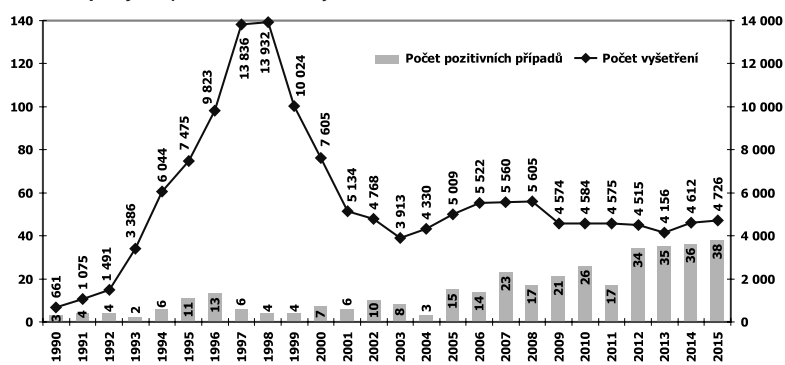
ZÁVĚR

Od roku 2002 v ČR dlouhodobě výrazně narůstá výskyt infekce HIV, což potvrzují i údaje roku 2015. Hlavním zdrojem infekce je přenos mezi muži majícími sex s muži. Jeho podíl mezi novými případy se v posledních letech pohybuje na úrovni 70–75 %, což je výrazně více než dříve. V této populační skupině je i vysoký výskyt dalších sexuálně přenosných nemocí, zejména syfilis a lymfogranuloma venereum. Česká republika zůstává zemí s relativně nízkou úrovní infekce HIV/AIDS v rámci světa i Evropy, avšak trend vývoje je nepříznivý a proporcionalní nárůst patří mezi nejrychlejší v Evropě. Výskyt 2,5 nového případu na 100 000 obyvatel ročně je varující.

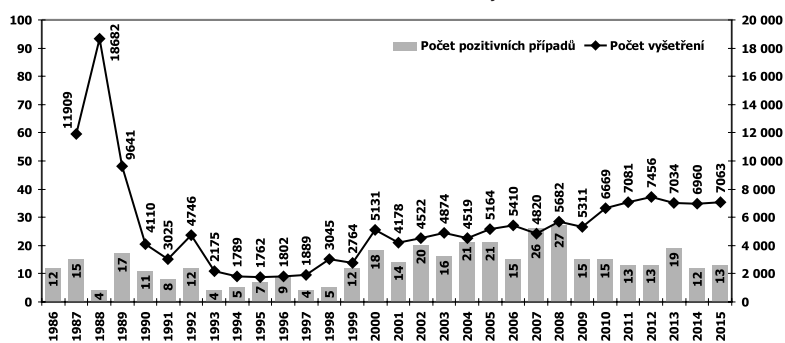
Graf 15: POČET VYŠETŘENÍ POD JMÉNEM NA VLASTNÍ ŽÁDOST V JEDNOTLIVÝCH LETECH. (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem) Absolutní údaje ke dni 31. 12. 2015

Graf 16: POČET ANONYMNÍCH VYŠETŘENÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST V JEDNOTLIVÝCH LETECH. (Občané ČR a cizinci s dlouhodobým pobytem). Absolutní údaje ke dni 31. 12. 2015

Graf 17: POČET VYŠETŘENÍ A POČET HIV+ CIZINCŮ V ČR V JEDNOTLIVÝCH LETECH. Absolutní údaje ke dni 31. 12. 2015

PODĚKOVÁNÍ

Autoři děkují pracovníkům všech AIDS center a spolupracujících nevládních organizací a spolupracovníkům z NRL pro HIV/AIDS, bez jejichž přispění a podkladů by tato zpráva nemohla vzniknout.

*RNDr. Marek Malý, CSc.
Oddělení biostatistiky
SZÚ*

*RNDr. Vratislav Němeček, CSc.
MUDr. Hana Zákoucká
Oddělení sexuálně přenosných infekcí
NRL pro HIV/AIDS
SZÚ - CEM*